UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

SVMMAE.

1 *Conuenta in dubio interpretationem à iure communi de eadem materia loquente interpretationem recipiunt.*

2 *Renouatio inueſtiturę in cõtractu emphyteoſis non eſt neceſſaria, niſi partiũ pacto fuerit de ea cõuentũ, et tunc ob illam nõ petitam emphyteota cadit à iure ſuo. Et an hoc verum ſit, nu. 44.*

Et quid, ſi uſus temporis immemorialis poſſet in contrarium allegari, num. 46.

3 *Compoſitum, ſeu mixtum quandoq; aliquid reperitur ex diuerſis ſpeciebus certam per ſe naturam, ſeu determinationẽ non habens, & recipiens quandoq; vnius, & quandoq; alterius ex dictis ſpeciebus naturam, tamen de illarũ aliqua eſſe non dicitur.*

4 *Et quomodo denominabitur.*

5 *Inueſtitura propriè contractui feudi conuenit.*

6 *Feudi natura eſt, ut vaſalli dominum in exercitu ſequi, illumq́; defendere teneantur.*

7 *Feudi dominus iuriſdictionem habet in vaſallos ratione feudi.*

8 *Iuramentum fidelitatis eſt de natura feudi.*

9 *Pro feudo ſeruitium perſonale pręſtatur, non autem reale, ut aliquid annuatim ſoluatur.*

10 *Contractus potius locationis, & conductionis, ſeu emphyteoticus, vel innominatus cenſeretur, quàm feudalis, quando affictus, ſeu certum quid annuatim ſolueretur.*

11 *Feudũ dicitur contractus nominatus, in quo pœnitẽtiæ nõ eſt locus.*

12 *Locationis ſimplicis contractus non eſt, quando non eſt conuentũ de certa mercede, ſeu penſione ſingulis annis ĩ pecunia ſoluenda.*

13 *Emphyteoticus contractus à pactis contrahentium ſuam naturam recipit, & regulatur, & pro illo penſio annua, tàm in ſpecie certa, quàm in pecunia ſoluitur.*

14 *Emphyteota iuriſdictioni domini non dicitur ſubiectus.*

15 *Contractus innominatus do, ut facias, ſeu facio, ut des, uel facio, ut facias, quando eſſe dicatur.*

16 *Et quomodo ſit regulandus.*

17 *Homagij contractus quis ſit, eiusq́ue natura.*

18 *Homagium differt à feudo.*

19 *Et eſt contractus nominatus à conſuetudine inuentus.*

20 *Ex contractu homagij ad quid quis teneatur.*

21 *Homagium eſt ad hæredes, & alios domini ſucceſſores etiam particulares cum iuſto titulo tranſmiſſibile.*

23 *Manſatę contractus quis ſit, & quando dicatur.*

22 *Manſatæ contractus ſimilis eſt contractui homagij, & quando ab eo differat.*

24 *Immunitatis, & priuilegij titulus ex curſu temporis immemorialis legitimè probari dicitur.*

25 *Præſcriptio, ſeu conſuetudo temporis immemorialis per ſe ſine alio titulo ſufficit ad acquirendam libertatem, & immunitatem aduerſus dominum, illiusq́; iuriſdictionem, & imperium.*

26 *Idem in præſcriptione curſus triginta, uel quadraginta annorum.*

27 *Pręſcriptio temporis immemorialis fortior eſt præſcriptione triginta, uel quadraginta annorum.*

28 *Ad præſcribendum ſpatio triginta, uel quadraginta annorũ contra ius cõe, uel illius præſumptionem qualis titulus ſufficiat.*

29 *Præſcriptio, ſeu conſuetudo temporis immemorialis contra ius cõmune, uel illius pręſumptionem ſine aliquo titulo procedit.*

30 *Bona eſſe feudalia, ſiue homines eſſe oneri, ac ſeruituti homagij, & manſatæ ſubiectos in dubio non præſumitur, ſed ſecundum ius commune homines cum bonis ſuis ab oneribus, & ſeruitute liberi, atq; immunes præſumuntur.*

31 *Præſumptio, ac probatio ex curſu temporis immemorialis fortior, & potentior eſt illa, quæ ex inſtrumento publico inducitur.*

Neque tunc eſt ad inſtrumentum recurrendum, nu. 38.

32 *Ex curſu longiſſimi temporis, & præſertim immemorialis præſumitur quis in bona fide fuiſſe.*

33 *Et maximè, quando ſucceſſorum variatio interuenit.*

34 *Vſus temporis immemorialis pręſumitur iuſtus, atq; legitimus.*

35 *Præſcriptio, ſiue conſuetudo temporis immemorialis contra dominum etiam abſque illius ſcientia, & patientia procedit.*

36 *Libertas uniuerſalis, & obedientia contra principem, & ſuperiorem nullo tempore præſcribitur, ſed iura illius poſſunt quidem pro aliqua parte præſcribi, & quomodo.*

37 *Ex curſu temporis quando pręſcriptio, & quando conſuetudo inducatur, & in quo pręſcriptio, & conſuetudo inter ſe d…*

39 *Inſtrumentum, ſiue contractus, & contenta in eo nihil … ſi obſeruata, & recepta nunquam fuerunt.*

40 *Maximè, ſi aliter fuiſſe obſeruatum appareat, quam … rit in inſtrumento.*

41 *In contractibus emphyteoticis, & ſimilibus contra … ram paciſci licitum eſt.*

Immò à pactis eorum natura perpenditur.

42 *Renouationis petẽdæ pactũ in cõtractibus emphyte… libus tollitur ꝑ pactũ contrarium, quod ſatis pro… curſu tẽporis ĩmemorialis, infra qđ nulla fuit pe…*

43 *Renouatio quando ſemel tantum in fine primi ter… ſæpius in fine cuiuſlibet termini ſit petenda, &…*

45 *Pœna priuationis nunquam dicitur impoſita, niſi …*

EPITOME.

Ad renouationẽ petendam, & inueſtitu… piendam cum qualitatibus, & oneribus, de… inſtrumẽto per longiſſimum tempus ante… to, & ad licentiam res alienandi, & in alium … rendi à domino petendam quis non tene… ius ſuum amittit, nõ petẽdo, quamuis de his … inſtrumẽto publico pacto conuentũ fuerit … ſu tẽporis immemorialis præſcriptio, ſeu c… ꝯ̃ria fuit contra dominum acquiſita, ſeu in…

Et latè de effectu, & uirtute curſus tempo… morialis, hic habetur.

Et qualis ꝯtractus fuerit, ſi facta fuit cõceſ… ueſtitura alicui uniuerſitati, & illius hoĩbus … rebus ad meliorãdũ cũ pacto renouationis … qd annuatim ꝑſtãdi, & ipſi hoĩes ꝑmiſerun… ꝯcedẽte eſſe, & cũ illo, qñ opus eſſet, caual… ercitum facere, ipſiusq́; iuriſdictioni, & im… pactis quibuſdam uiciſſitudinarijs ſe ſub…

CONSILIVM CI…

Viso quodã inſtrumẽto inueſtit…
ut aſſeritur, per cõitatẽ Imolæ …
hoĩbus de Maſſa, & cõſideratis …
hi in facto proponuntur, uidetur …
cie dicẽdũ, ꝙ illuſtriſſimus dominus Fräciſcus …
ſis, qui in effectu in ius cõmunitatis Imolæ …
habeat intẽtionẽ ſuã fundatam ex dicto in…
quod probationẽ probatam facere dicitur …
cibus. C. de probat. cum ijs, quæ ibi habent…
mines Maſſæ teneantur ab eo, ſeu illius ag…
ueſtiturã recipere cũ oĩbus qualitatibus, & …
tàm in ſoluẽdo decimã ſingulis annis de fru…
rebus, de qbus in dicto inſtrumẽto, q̃ in pete…
tiam ab ipſo illuſtriſſ. D. Franciſco domino …
ræ de uendendo res, & bona cõducta in caſib…
hoĩes præfati bona ab eis poſſeſſa, & cõducta …
alienare, & in alios transferre uellent, cum …
unius bononeni pro qualibet libra pretij di…
norũ uenditorũ, & prout in d. inſtrumẽto …
conuẽtũ fuit, qa inquit prętor, pacta ſerua…
gẽtiũ. §. prætor ait. ff. de pactis. aliàs ſi à dict…
fuerit ꝯ̃factũ, res, & bona ad ipſum illuſtriſ…
deuoluentur, prout etiam iure cautum eſt in …
1 iure emphyt. c. potuit. extra de loca. & † in du…
uenta recipiunt interpretationẽ à iure cõmu…
dem materia loquẽte, ut colligitur ex uerbis …
ut iuriſiurandi. §. ſi liberi. ff. de oper. liber. …
& latè per eundẽ Alexan. & alios poſt Bart. in …
des mei. §. cum ita. ff. ad trebellian. & fortè …
d. illuſtriſſ. do. poteſt attentari, dictos homin…
Maſſæ ab omni iure ſuo, & ab omnibus meli…
nibus in rebus factis cecidiſſe ex eo, ꝙ debitis …
ribus retroactis renouationẽ inueſtituræ non …
runt, nec in multis uenditionibus iam factis …

quotidiè fiunt, licentiam domini adhibuerũt, immò
illas ſæpe eo irrequiſito fecerunt, & laudemium, hoc
eſt unũ bononenum pro libra precij ipſi domino mi
nimè ſoluerunt, ut in dictis iuribus, & præſertim in d.
l. fi. habetur. ¶ Rurſus † & ſi renouatio inueſtituræ in
2 contractu emphyteoſis, qualis eſt ille, de quo ſermo
habetur, de iure nõ ſit neceſſaria, quia nõ eſt de natu-
ra cõtractus, ſed potius cõtra, uel præter cõtractum,
ut in §. neque illud. in auth. de non alien. aut permut.
rebus. colla. 1. cum gl. tñ pacto partium licet de reno-
uatione cõuenire, ut colligitur ex gl. ibi in uer. trade-
re. & Ioan. de Imol. in c. 1. extra de precar. ſicut in cõ-
tractu precariarũ, ſeu precariæ dicitur de natura con
tractus per gl. in c. precariæ. 10. q. 2. & ibi dixi in col. 3.
extra de precar. At in caſu occurrenti conceſſio fuit
perpetua, hoc eſt facta in annos uigintinouem cũ pa
cto de renouando, ergo huiuſmodi pactum eſt obſer
uandum, ut homines Maſſæ teneantur renouationẽ
petere, & ſoluere id, qđ pro renouatione faciẽda fuit
promiſſum ſoluere, alioquin ipſi ab emolumento ca
dent, arg. l. cũ proponas. la 2. C. de pactis. l. ſi quis ma-
ior. C. de tranſac. gl. in c. 1. ibiq; do. Ant. Abb. & Barb.
extra de precar. ubi ſi renouatio in ɔ̃ctu precariæ non
petatur, rem conducens à iure ſuo cadit. ¶ Sed tñ his
minimè refragantibus, quæ in facti ſpecie propoſita
re uera nõ refragantur, cõtrariam ſententiã veriorẽ
eſſe exiſtimo, quod homines de Maſſa ad petendam
renouationẽ non teneãtur, & conſequẽter pro reno-
uatione facienda aliquid ſoluere nõ ſint obligati, mi
nusq; dico illos teneri ad requirendum dñm de licẽ-
tia in alienationibus rerum, neq; eos teneri ad præſtã
dum aliquid dño, quando contingeret aliquem, ſeu
aliquos ex dictis hominibus uẽdere, ſeu aliter aliena-
re res, quas habent, & poſſident: & ad hoc dicendum
moueor ex iis, quæ infra dicentur: præſupponendo
prius, ꝙ contractus, ſuper quo ſermo habetur, iã diu
inter dictam cõmunitatem Imolæ ex una, & homi-
nes Maſſæ ex altera initus de natura diuerſorum con
tractuum nominatorũ participat, modo in uno natu
ram unius recipiẽs, modo in alio naturã alterius, nõ
tñ eſſentialiter de ſpecie illorum contractuũ eſſe ui-
detur, ſed quædam ſpecies de per ſe ab aliis ſeparata,
arg. l. ſtipulationũ, la 1. & la 2. in prin. ff. de uerb. oblig.
3 † nam quandoque aliquid reperitur ex diuerſis ſpe-
ciebus compoſitum certã per ſe naturam, ſeu deter-
minationem nõ habens, qđ aliquãdo unius, quãdoq;
alterius ex ſpeciebus, ex quibus componitur, naturã
recipit, non tñ de aliqua illarum ſpecie dicitur iuri-
bus proximè allegatis. c. ſuper quæſtionum. §. quem
vero. & ibi Abb. in ult. notab. extra de offic. delega. &
4 & l. 1. in prin. ff. de actio. & obliga. † Denominabitur
autem quandoq; uel ab illa ſpecie, in qua magis inca
leſcet, ſeu quæ præualet. l. quæritur. ff. de ſtatu hom.
uel ab illa, prout officio illius magis cõueniet. l. cum
pater. la 1. ff. de iure dot. iuncto §. 1. Inſtit. de fiducia.
tut. & arg. eorum, quæ inquit Alex. in l. 1. in prin. col.
1. ff. de verb. obliga. & Soci. in l. 1. in prin. col. 5. ff. de
acquir. poſſ. habere enim uidet̃ hic contractus de na-
tura contractus feudi, inquantum homines de Maſſa
5 fuerunt à cõmunitate Imolæ inueſtiti, † cum inue-
ſtitura propriè conueniat cõtractui feudi, ut in tit. de
inueſtit. de re alien. fac. & in tit. de inueſtit. in maritũ,
& in tit. de inueſtit. quàm titius. in tit. ſi de inueſtitura
inter domin. in tit. ſi de inueſti. feudi. in tit. per quos
fiat inueſtit. & in tit. quid ſit inueſtit. cũ aliis pluribus.
6 Adaptatur † etiam hic contractus ad naturam feudi,
inquantũ homines Maſſæ promiſerunt eſſe cum cõ-
muni Imolæ, & non contra illam, & cum cõi Imolæ
caualcatam, & exercitum facere, qñ commune Imo
læ exercitũ, ſeu caualcatã faceret, & ſic dicti homines
cum perſonis tenentur cõmune Imolæ defendere,
prout uaſalli tenẽtur dominum in exercitu ſequi, il-
lumq; defendere, ut in c. 1. §. item qui dominum. quæ
fuit prim. cau. benefi. amit. in c. 1. in prin. & in §. 1. hic
finitur lex. & in c. 1. §. licet. ſi de feu. cõtrouer. ſit inter
do. Aſſimilatur ẽt hic contractus cõtractui feudi, in-
quantum homines Maſſæ iuriſdictioni, & imperio
7 cõmunitatis Imolæ ſe ſubiiciunt, quoniã † dñs feudi
ratione feudi habet in uaſallos iuriſdictionẽ, ut in c.
cæterũ. extra de iudi. in c. ex trãſmiſſa. & c. verũ. extra
de foro competen. Sed quãuis hic ɔ̃ctus in pluribus
cum cõtractu feudi cõueniat, ut ſupra, nõ tñ propriè
dicitur eſſe contractus feudi, ſed alius & diuerſus, in
primis quia eo tpe, quo factus fuit, ac etiã poſtea nõ
fuit dictis hominibus Maſſæ præſtitũ iuramentum fi
delitatis, nec illi cõi Imolæ fidelitatem præſtare pro-
8 miſerunt, † quod iuramentũ eſt de natura feudi, cũ à
fide, ſeu fidelitate ſit dictum, de cuius forma habetur
in c. 1. in fi. per quos fiat inueſti. & probat̃ in c. 1. quid
præcedere deb. & in c. 1. qualit. iura. deb. uaſal. & vbiq;
not. per gl. & ſcriben. ac ẽt per Specu. in tit. de feu. c.
9 de forma. 21. q. ult. Item † pro feudo ſeruitium perſo-
nale præſtatur, non aũt reale, ut aliquid annuatim ſol
uatur, ut in c. 1. in fi. in quibus cau. feu. amitt. Bal. in l.
liberti libertæq;. C. de oper. liber. Bal. in l. 1. 44. q. ff. de
rerum diuiſ. Cyn. in auth. ingreſſi. C. de ſacroſ. eccle.
in uerſi. circa præmiſſa adhuc quæro. & Specu. in tit.
de loca. §. nunc uerò aliqua. in fi. & Alex. in conſi. 136.
col. 2. lib. 1. & feudiſtæ maximè do. Præpoſi. in prælud.
10 feu. in diffinitione feudi. col. 5. circa fi. † quãdo enim
affictus, ſeu aliquid certum annuatim ſolueretur, tũc
contractus cẽſeretur potius locationis, & conductio-
nis, ſeu emphyteoticus, uel innominatus, quàm feu-
dalis, Bal. in d. l. liberti libertæq;. & in tit. de pace con-
ſtan. in uer. libellarium. in fi. poſt Card. in c. potuit. de
loca. Ioan. de Imo. in c. 1. extra de feudis. Specu. in tit.
11 de loca. ſub rub. de feu. † & ait Bal. in rub. C. de rerum
permut. ꝙ feudum dicitur contractus nominatus, in
quo pœnitentiæ locus non eſt: & his aſtipulantur ea,
quæ domini feudiſtæ in prælu. feu. cõmuniter dicũt.
At in caſu propoſito eo tpe, quo præfata cõceſſio cõ
munitati, & hominibus Maſſæ facta fuit, cõuentum
fuit, ꝙ ipſi homines decimam omniũ reddituum, &
de omuibus fructibus, exceptis quibuſdam, præſtare
tenerentur, nec non annuatim in feſto diui Caſſiani
de mẽſe Auguſti unum palium de ſirico precij ſolido
rum centum, aut ſolidos centũ dare deberent, & ſic
certum quid, ergo non poteſt inter hos cõtrahentes
12 dici celebratus contractus feudi, † nec etiam contra-
ctus ſimplicis locationis, cum non fuerit ſimpliciter
conuentum de certa mercede, ſeu penſione ſingulis
annis in pecunia ſoluenda, ſed potius de cetta ſpecie,
& quibuſdã certis redditibus ſoluendis, per tex. in l. 2.
cum gl. ff. locati. gl. in l. 1. §. ſiquis ſeruum. ff. depoſi. &
Inſti. de locat. in prin. uidetur ergo hmõi contractus
13 potius nominatus emphyteoticus, † qui diuerſam ab
aliis ɔ̃ctibus nominatis naturam habet, & à pactis cõ
trahẽtium, à quibus principaliter ſuã naturã recipit,
regulatur, atq; pro illo pẽſio annuatim tàm in ſpecie
certa, quàm ĩ pecunia ſoluitur. §. ad eo. & ibi gl. Inſti.
de loca. l. 1. & 2. ubi habetur. C. de iure emphy. Quod
14 ẽt non placet, quia nullibi legitur, † ꝙ emphyteotica
rius dicatur eſſe iuriſdictioni dñi concedentis ſubie-
ctus, cum contractus ille plerunq; ſoleat fieri inter-
priuatos, inter quos eorum pacto iuriſdictio transſer
ri non poteſt. l. priuatorum. C. de iuriſdict. om. iud.
15 Quare † uidetur hic contractus eſſe quidam ɔ̃ctus in-
noĩatus, do, ut facias; ſeu facio, ut des, ſiue facio, vt
facias, attẽtis variis, diuerſiſq; pactis uiciſſitudinariis
hinc inde factis, de qbus in inſtrumento inueſtituræ,
hoc

hoc demonſtrantibus, arg.l.in bonæ fidei. cū ibi not.
C.de pactis.l.2.C.de pactis inter empt.& uendit.l.ſi ti
bi.& l.naturalis.& per totū.ff.de præſcrip.uer. & Ale-
xan.in d.conſi.136.lib.1.col.2. quod ſi uerū eſſe dica-
16 mus, † contractus hic innominatus regulādus eſt ſe-
cundū naturam ꝯctus nominati, cui magis aſſimila-
tur, arg.d.l.quæritur.cum aliis ſupra allega. Aſſimila-
ri autem uidetur hic ꝯctus magis ꝯctui emphyteoti-
co, cū res ad meliorandū fuerit data cū pacto renoua
tionis, & conuentum fuerit, ut certū quid annuatim
ſoluatur, quæ omnia ꝯctui emphyteotico cōueniūt,
ut in l.1. C. de iure emphyteot. ideò hic ꝯctus ſecun-
dum naturam contractus emphyteotici regulari de-
bebit. Multum tamen huic interpretationi obſtare
uidetur, ꝙ per hunc contractum homines terræ, ſeu
communitatis Maſſæ ob conceſſionem bonorū ipſi
factam ſe dederunt communitati Imolæ, illiusque iu
riſdictioni, & imperio tam in ciuilibus, q̃ in criminali
bus ſe cum quibuſdam pactis viciſſitudinarijs ſubie-
cerunt. Quo fit, ut hic ꝯctus nō poſſit dici emphyteo-
ticus, nec innominatus, qui illi aſſimiletur, arg.d.l.1.
& per totum C. de iure emphyteoti. vnde ſubſtineri
17 etiam fortè poteſt, † quod hic ꝯctus, de quo uertitur
diſputatio, æquiparetur, ſimiliſq; ſit contractui, quē
crebro docto. appellant ꝯctum homagij, de cuius na-
tura eſt, ut homines, qui alicui perſonæ, uel uniuerſi-
tati ratione rerum ſe ſubijciunt, dicantur ſe quoad iu
riſdictionē unà cū bonis ſubijcere, ad tradita per Spe
cula.in titulo de feudis.§.quoniam.ſub rub. de homa
18 giis. in 17.& 19.q.in fi.uer. † quod homagium differt
à feudo, qm̄ non ſequitur, homagium eſt, ergo eſt feu
dum, quamuis fortè ècontra hoc poſſet uerum eſſe,
cum homagium fieri poſſit non ſolum ratione feudi
19 conceſſi, ſed etiam ratione perſonæ tantum: † & dici-
tur eſſe contractus nominatus, ſicut eſt etiam ꝯctus
feudi, qui fuit à conſuetudine inuētus, ad tradita per
Specula.in d.titu.de feudis.§.quoniam.ſub rub.de ho
magiis.q.28.& q.9. verſi. ſuper hoc dixit Martinus. &
20 in quæſtionibus iam allegatis. † Ex quo ꝯctu homa-
gij homines, qui ſe iuriſdictioni ſubijciunt, tenentur
domino ſuo ad ſeruitia, & ad alia, ſecūdum quod per
pactum fuerit conuentum, ut inquit Specula.in locis
allegatis. prout etiam in caſu occurrenti homines de
Maſſa ratione rerum ſe imperio, & iuriſdictioni com
munitatis Imolæ ſubiecerunt cum promiſſione præ-
ſtādi illi quædam ſeruitia, & certum quid annuatim
dandi, ac quam plura alia faciendi, ueluti latius in di-
21 cto inſtrumento continetur. † Quod homagium eſt
etiam tranſmiſſibile ad hæredes, alioſq; ipſius domi-
ni ſucceſſores, ad quos res aliquo iuſto titulo trāſiret,
cum in dubio quis hæredibus, ac ſucceſſoribus ſuis pa
ciſci, & acquirere dicatur.l.ſi pactum.ff.de probat. gl.
& ibi Bar.in l.ſi Iulianus.§.ſi pactus ſim.ff.de pactis.&
colligitur ex ijs, quæ Specula.præſupponit in d.§.qm̄.
22 in pluribus locis. Vel fortè † poſſet melius dici huiuſ-
modi contractum factum inter dictos homines, &
communitatem Imolæ eſſe contractum, quem legū
magiſtri uocant maſculum dictū à manſo, cuius con
templatione illi, quibus manſus datur, iuriſdictioni
23 domini dantis ſe ſubijciunt. † Qui contractus man-
ſuetæ ſimilis eſt contractui homagij, ut ſignanter de-
clarat Specula.in d.tit.de feudis. ſub d.rub. de homa-
giis.§.qm̄.in 19.q.circa finem.& differt hic cōtractus
ab homagio, qm̄ quis ſe obligat ad pręſtandū ſeruitiū
perſonale ratione perſonæ tantū, manſata autem, qm̄
ratione manſus, quē quis à domino habuit, ut colligi
tur ex uerbis Speculat.in d.tit. q.9.iunctis ijs, quæ di-
cit ibidem in q.19.verſi.ſed nunquid homo.cum ver
ſic.ſequenti.¶ His ita præſuppoſitis, qualiſcunque cō
tractus ſit iſte, de quo agit̄, ad id, unde digreſſus ſum,

reuertor. Concluſum fuit, ꝙ & ſi homines
dicantur eſſe homines illuſtriſſimi domini
qui in iuribus communitatis Imolæ ſucce
mediatè, cui præfati homines teneantur
dum decimas fructuum, & reddituum
lium ſolidorū centum, aut ſolidos centū
nis, & ad nonnulla alia, de quibus in dicto
to, faciendū, tamen illi non ſunt obligati
nē aliquā petere, nec aliquid pro renoua
re. Non tenentur ēt licentiam alienādi à
petrare, immò, illo irrequiſito, bona, qu
dere, & alienare poſſunt abſq; aliquo ca
alterius pœnæ timore, qm̄ à die, quo dic
inter cōmunitatem Imolæ, & præfatos
Maſſa fuit factus vſq; in pręſentem diem
tempus iam anni tercentum, & ultra cu
quam fuit repertum, ꝙ hi homines, ſeu
lis aliquam fecerint renouationem, aut p
tione quicquam ſoluerint, nec unquā lice
dēdi, ſeu alienādi petierint, minuſq; pro
ſæpiſſimè inter ſe, aliiſq; alienauerunt, &
aliquid ab ipſis ſolutum fuit. Quo fit, ut ho
fati liberi, & immunes ab oneribus ante
tur, cum hac immunitate, & libertate di
uiſi fuerint, uidelicet per tantum tempus
de cuius initio memoria in contrarium no
24 † ex cuius tēporis curſu legitimè dicitur p
titulus immunitatis, & priuilegij, ut eſt te
c.1.in fi.de pręſcript.in 6.ubi glo.fi.poſt Ho
quid per nouale. de verb. ſig. ubi ponit pr
bandi huiuſmodi conſuetudinem, ſeu pr
tanti temporis, cuius initij memoria in c
25 non exiſtat: & † quòd pręſcriptio, ſeu con
ſus tanti tēporis ſufficiat per ſe ſine alio
quirendam libertatem, & immunitatem
minum, & ſuperiorem, illiuſq́ne iuriſdic
imperium uolunt communiter canoniſ
tem ibi, & Aretin.in c.1.circa finem. ibi
extra de conſtitut. & habetur per gloſam
Io. Andr. in c. ſuper quibuſdam. per illum
§.pręterea. extra de verbo.ſig.c. mos antiq
ſtin.l.hoc iure. §. ductus. & ibi Bart.ff.de aqu
diana, & ęſtiua.l.1.§.vlt.ff.de aqua plu.arc
conſi.35.col.1.lib.2. & Specula.in d.tit.de
rub.de homagijs. §. quoniam.in 3.q.poſt
26 ait, † ꝙ ex curſu triginta, vel quadraginta
non ſolum ius homagii contra aliquos h
quiri poteſt, ſed etiam èconuerſo homine
dominum ſuum ex curſu illius temporis li
& immunitaē acquirere, ſeu pręſcribere p
fortiori ergo dicendum erit, ꝙ homines ad
minum ſuum libertatem, & immunitatē
uel in partem ex curſu tāti temporis, cuius
moria contraria non exiſtit, poſſint cū bona
27 ſcribere, ſeu acquirere, † cum huiuſmodi c
do ſit fortior, quam illa triginta, uel quadra
norū, quia prima vim tituli, & priuilegii ha
rò non, ut in d.c.1. de pręſcriptio. in 6. & d.
ibique Barto. item prima ſine titulo proc
pręſcribens, & qui ſe in tempore fundat, iu
ne, ſeu illius pręſumptionem contra ſe hab
autem hoc non requiritur. d.c.1. ubi caſus
& magis ex prima pręſumitur, ꝙ pręſcribē
bona fide, qm̄ ſi is, qui ſpatio triginta, uel qu
ta annorum pręſcripſit, pręſumitur cū bona
ſcripſiſſe, ut eſt gloſa, Abb. & alij in c. ſi dilig
pręſcript. multo magis ita pręſumetur, qū ta
ris, de cuius initio memoria non exiſtit,
28 ſcripſiſſet, ueluti infra dicetur. Et † quam
ſcribendum ſpatio triginta, uel quadragin

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ꝯ ius cōe, uel illius p̄ſumptionem titulus requiratur,
tū non requiritur titulus iuſtus, nec talis, qui domi-
niū tribuat, ſed ſufficit qualis qualis titulus ſaltē præ-
ſumptus.gl.in ver. cauſam.de præſcrip.in 6. Nil mirū
ergo, † ſi ſine aliquo titulo ſufficit præſcriptio, ſeu cō
ſuetudo tanti tēporis, de cuius initio memoria in cō-
trarium non exiſtit, cū ex illa titulus, & cauſa iuſta p̄-
ſcribendi, pręſumptione iuris, & de iure præſumatur,
qm̄ uerīſimile non eſt, quę tanto tēpore fuiſſe uſum,
niſi cauſa libertatis, ſeu priuilegij titulus adeſſet, ut ēt
inquit Specul.in d.§.qm̄. in fi.3.q. in qua ratione fun-
datur id, quod hr̄ in d.c.1.de præſcrip.in 6.& ſi p̄dicta
uera ſunt, qn̄ quis ꝯ̃ ius commune, uel illius præſum-
ptionem præſcriberet.d.c.1.multo magis uera erunt
in caſu noſtro, in quo non dicitur hæc conſuetudo,
neq; præſcriptio contra ius commune, uel eius p̄ſum
ptionē inducta.d.c.1.ibiq́; ſcriben. † nam ꝙ bona ſint
feudalia, ſiue homines ſint homagio, & oneri, ac ſer-
uituti homagij, & māſatæ ſubiecti, in dubio non p̄ſu-
mitur, immò ſecundū ius cōe ſemper eſt præſumen-
dum, ꝙ homines cū bonis ſuis ſint ab oneribus libe-
ri, atq; immunes, cū liberi hominis nullum ſit com-
mertium.l.ſed celſus.in princ.l.ſi in emptione. §.libe
rum.l.liberi hominis.ff.de contrahen.emptio.& l.ea,
quæ.C.de liber.cau.& maximè hoc uerum eſt, qn̄ ho
mo eſſet in quaſi poſſeſſione libertatis, ac immunita-
tis in totū, ſiue pro parte, arguendo de toto ad partē.
argum.l.quæ de tota.ff.de rei vendic. nam tunc in du
bio pro illo præſumendū, & iudicandū erit, niſi ꝯ̃riū
fuerit probatum.d.l.ea, quæ. ac etiam quia res, & ho-
mines in dubio liberi præſumuntur, nō aūt alicui ſer-
uituti ſubiecti, ut in l.1.& l.altius.cum l.ſequen. C.de
ſeruit.& aqua.c.1.§.1.ſi de feu.fuer.cōten.inter domi
nū, & agnatos.ibiq́; ſcriben. Nec ſatis erit in caſu no-
ſtro probare per exhibitionē inſtrumēti, per quod ho
minū, & rerū Maſſæ ſubiectio probari videtur, uideli-
cet ipſos teneri ad renouationē, & alia, de quibus ſu-
pra, faciendum, cū inſtrumentū publicū plenā faciat
fidem, & pro illo in dubio præſumatur. d.l.cum preci
31 bus.& in princ.dictum fuit: qm̄ dico, † ꝙ probatio, fi-
desq́; inſtrumenti, ac præſumptio, quæ pro illo erat,
dicuntur offuſcatæ, atq; ſublatæ per contrariam con-
ſuetudinē tanti temporis, de cuius initio non exiſtit
memoria in ꝯ̃rium, quæ præſumptionem iuris, & de
iure facit, ꝙ contra illa, quæ in dicto inſtrumento cō-
tinebantur, fuerit quoad p̄dicta factū pactum, uel cō-
ceſſum priuilegium.d.c.1.de præſcrip.in 6. cum aliis
ſupra allegatis: & hæc præſumptio, quæ inducitur ex
curſu tanti temporis, de cuius initio memoria in cō-
trarium non exiſtit, fortior eſt, atq; potentior, quā ſit
illa, quæ ex inſtrumento publico inducitur, quia pri-
ma eſt iuris, & de iure, ut ſupra, & in indiuiduo uoluit
Felin.in c.cum nobis.col.3.nu,6. de præſcriptio. poſt
do.Anto.in c.peruenit.in 10.charta.verſi.ad tertiam,
qualis ſit iſta præſumptio &c. de cēſibus.alia uerò eſt
iuris tantum.d.l.cum precibus.cum glo.c.cum Ioan-
nes.de fid.inſtrum.cum ſimil.una autem pręſumptio
fortior tollit aliam debiliorē.c.tuam.ibiq́; gl.& c.tua
nobis.extra de ſponſal. Bart.in l.diuus.ff.de in integ.
32 reſtit.cum ſimil. Quòdq́; † ex curſu longiſſimi tēpo
ris, & præſertim de cuius initio memoria in contra-
riū nō exiſtit, præſumatur quē in bona fide fuiſſe, col-
ligitur ex ijs, quæ latè habentur per gl. & ſcriben.in c.
ſi diligenti.extra de præſcriptio.ubi Abb.inquit, ꝙ in
iuribus incorporalibus, ut in caſu noſtro in præſcri-
ptione longiſſimi temporis, bona fides præſumitur,
maximè ꝯ priuatos, hoc eſt ꝯ̃ illos, qui ius eccleſię nō
habent, quod multo magis uerum eſt in præſcriptio-
ne tanti temporis, de cuius initio memoria in ꝯ̃rium
nō exiſtit, ut uoluit Ant.de Butr.in d.c.peruenit. col.
33 16.& hoc indubitanter procedit, † qn̄ ſucceſſorum ua
riatio interueniſſet, quia inducta obliuione primi ſta
tus propter tanti tēporis longinquitatē, abſq; dubio
inditium, & præſumptio bonæ fidei oritur, ut dixit Fe
lin.in d.c.ſi diligenti.col.4.in fin.argumento l. qui in
34 alterius.ff.de reg.iur. nam † vſus tanti tēporis iuſtus,
atq; legitimus pręſumitur, ut infertur ex uerbis Inno
cen.in c.2, de in integ.reſtit.facit tex.in d.c.ſuper qui-
buſdam.& in d.c.1.de præſcri.in 6. Felin. in d. c. cum
nobis.col. 1.cum ſequen.in fi. nu.3. nā in tali præſcri-
ptione, ſeu conſuetudine aliud nō requiritur, quā tē-
pus, de cuius initio memoria nō exiſtat, ut ibi per Fe-
35 lin. ¶Et † procedit huiuſmodi præſcriptio, ſiue con-
ſuetudo tanti temporis ꝯ̃ dominum etiā abſq; illius
ſciētia, & patiētia, cū per ſe talis pręſcriptio ſufficiat.
Ange.in d.l.hoc iure.§.ductus. & eſt de mente Bal.in
tit.quæ ſint regalia.in c.1. & do.Anto. de Butr.in d.c.
peruenit.col.20.ver.ex his apparet.& col.24. verſ.per
hoc apparet, quid de pedagiis.Ioan.de Imol.in l.ſi pu
blicanus.§.in vectigalibus. ff. de publica. & plenè de-
clarat Felin.in d.c.cum nobis.col.2. cum ſequen. nu.
36 3.per totum. ¶Et quamuis † ex curſu etiam tanti tem
poris, cuius initij memoria in ꝯ̃rium non extat, ſecū-
dum aliquos quis libertatē uniuerſalem pręſcribere
nequeat, ut non teneatur alicui ſaltē principi obediē
tiam p̄ſtare, quia obedientia aliquo tēpore pręſcribi
non poteſt.d.c.cum nobis.cum aliis ibi not.tn̄ iura ſu
perioris, ac ēt principis poſſunt pro aliqua parte pre-
ſcribi, ut fuit de mente Angeli in l.hæc aūt. in fi.verſ.
reſtat uidere.ff.de ſeruitut.urban. pędio. ſecundum
quod illum declarat Felin. in c.cū non liceat. colu.8.
nu.11.in fi.illius col.& facit ille tex.iuncto c.cū olim.
& c.auditis.ibiq́; Felin.in 6.col.nu.10.ferè cū duabus
col.ſequentibus.de præſc.& Alex.in conſ.124. col.2.
lib.4.plura aliqualiter nobis inſeruientia refert, & in-
37 ter alia inquit, † ꝙ qn̄ agitur de iure acquirēdo homi-
nibus, & uniuerſitati per curſum tēporis, tunc dicitur
conſuetudo, qn̄ uero de iure quęrendo priuatę perſo
nę dicitur pręſcriptio: & cōſuetudo dicitur fauorabi-
lis, præſcriptio uerò odioſa. Felin.in d. c. auditis. col.
12.nu.11. & ideò conſuetudo procedit ſine titulo, p̄-
ſcriptio uero non, item conſuetudo eſt extenſibilis,
quod ſecus eſt in præſcriptione: & nota, quia ipſi lo-
quuntur de illa, quæ eſſet longi, ſeu longiſſimi tēpo-
ris, ergo hoc magis dicendū erit de cōſuetudine, ſeu
præſcriptione tanti tēporis, de cuius initio memoria
in ꝯ̃rium non exiſtit, quia hæc nihil aliud, ut dixi, quā
ſolū curſum tēporis expoſcit: ſed in caſu, de quo agi-
tur, tractatur de acquirendo hominibus Maſſæ, & ſic
uniuerſitati, ergo hæc dicitur propriè cōſuetudo tāti
temporis, de cuius initio non exiſtit memoria in cō-
trariū, & cōſequenter fauorabilis cenſetur, & abſq; ti-
tulo, ſciētia, ac patientia dn̄i procedere potuit, cū in il
la ſufficiat ſolum curſus tanti temporis, qui facit pre-
ſumi titulum iuſtū pacti, ſiue priuilegii taliter, quòd
alia tituli allegatio non eſt neceſſaria, quia præſumi-
tur ille titulus, qui prodeſſe, ac interuenire poſſet, &
qui rei, de qua agitur, magis cōuenire poteſt. d.l.hoc
iure.§.ductus.d.c.ſuper quibuſdam.§.pręterea.& d.c.
1.de præſcrip.in 6.quę præſumptio, ut dixi, dicitur eſ-
ſe iuris, & de iure, cōtra quam probatio non admitti
tur.c.is, qui fidem.extra de ſponſal.item talis cōſuetu
do præſcripta, curſu tāti temporis facit bonā fidē præ
ſumi, cuius allegatio nō eſt neceſſaria, nec aduerſarii
ſcīa in illa requiritur, ut ſæpe dictū eſt, & habetur per
Ant.de But.in c.fi.extra de cōſuet.dum ponit differē-
tias inter conſuetudinē, & præſcriptionē, & Alex.om
nino in cōſ.6.li.1.col.2. qui multa cumulat. ¶Stante
38 † itaq; hoc in caſu curſu tāti temporis, de cuius initio
nō exiſtit memoria ī ꝯ̃riū, nō eſt opus ad inſtrumētū

inueſti-

inueſtituræ recurrere, nec ad illius uerba exp̃ſſa, qui-
bus probarẽ homines Maſſæ ad prædicta teneri, qm̃
ex contraria conſuetudine præſcripta curſu tãti tem-
poris, cuius initij memoria in contrarium nõ exiſtit,
præſumptione iuris, & de iure p̃ſumitur, ꝙ expoſtfa-
cto per pactũ, uel priuilegium, aut aliũ titulũ magis
conuenientẽ fuerit ipſis hominibus à domino cõceſ
ſum, ꝙ ad prædicta faciendũ, & ſoluendum non tene
rẽtur, abſq; eo, quod aliquis certus titulus ab eis alle-
getur, & probetur, ueluti ex prædictis infertur, & præ
39 cipuè ex uerbis, Alexan. in d. conſi. 6. ¶ Rurſus † talis
contractus, ſeu contenta in dicto inſtrumẽto quoad
prædicta, hoc eſt quoad petendã renouationẽ, & cer-
tum quid pro ipſis renouationibus ſoluendum, item
quoad requirendum à domino licentiam in uendi-
tionibus rerum conceſſarum, & pro hac licentia ali-
quid ſoluendũ, certè nunquã obſeruata, nec recepta
fuerunt, moribusq; utentium minimè approbata, er-
go non merentur allegari, nec aliquid operantur, ſal
uis tñ aliis, de quibus in dicto inſtrumento, quę rece-
pta, moribusq; utẽtium approbata fuere, ut in termi-
nis reſpondet Alex. in d. conſi. 6. col. 2. per ea, quæ uo
lunt Anto. de Butr. do. Cardin. & Ioan. de Imola in c.
40 1. de tregua, & pace. ¶ Præterea † eſt animaduertẽdũ,
ꝙ dicti homines de Maſſa ultra deſcripta in dicto in-
ſtrumẽto, domino aliqua alia in inſtrumẽto non cõ-
prehenſa ſoluere conſueuerunt, uidelicet decimã ce
parum, necnon taxam palearũ, & aliarũ rerum. Vnde
uerisimiliter eſt præſumendum, ꝙ ſicut ipſi homines
ultra contenta in inſtrumento p̃dicta ſoluere fuerũt
grauati, ita in illorũ recompenſationẽ fuerint quoad
alia p̃dicta releuati, ut par ſit cauſa utriuſque: ſufficit
enim, ꝙ hæc ab hominibus allegentur, qm̃ legitimè,
& præſumptione iuris, & de iure ſic probari dicentur
ad uictoriã hominũ ex conſuetudine præſcripta non
ſolum per curſum tanti temporis, de cuius initio me
moria in contrarium non exiſtit, ſed etiam ex curſu
tẽporis triginta, uel quadraginta annorum, ut hr̃ in
locis allegatis, & per ſcribentes in l. cum de in rẽ uer-
41 ſo. ff. de uſuris. & in l. ſi certis annis. C. de pactis. nã † in
huiuſmodi contractibus licitum eſt contra illorũ na-
turam paciſci, immò ab ipſis pactis inter partes initis
natura emphyteoſis, & ſimilium principaliter perpẽ-
ditur, & ſi pacta non fuerint facta, tunc ſeruatur natu
ra, q̃ ex legis diſpoſitione tradita fuit, ut in d. §. adeò.
Inſti. de locat. & in l. 1. 2. & 3. C. de iure emphy. Sed cũ
ex curſu tanti tẽporis, de cuius initio memoria in cõ-
trarium non exiſtat, præſumatur illud pactũ, quod al
legatur, & quod magis prodeſſe poteſt, ut ſupra, ſequi
tur ergo, ꝙ in caſu noſtro dicendũ, & præſumendum
eſt, ꝙ homines de Maſſa ex pacto fuerint à prædicto-
rum præſtatione, & obſeruatione liberati. Et per præ-
dicta apparet opus non eſſe inſiſtere circa uerba con-
tractus, ſeu inſtrumenti facti inter dictos homines, &
cõmunitatem Imolæ ad tradita per Alexan. in d. cõſ.
6. qui plura allegat, ac pluribus, quæ poſſent in con-
trariũ adduci, reſpondet, ut uideri poteſt. ¶ Et quãuis
ex præmiſſis adducta ſupra in principio ex aduerſo,
ac alia, quæ in cõtrarium poſſent allegari, uideantur
ſublata, tñ ſpecialius breuiter poteſt reſponderi, &
in primis non aduerſatur, ꝙ homines Maſſæ expreſsè
conuenerunt renouationẽ petere de 29. annis in 29.
annos, & pro renouatione facienda certũ quid ſolue
re, ergo, hoc denegãdo, ipſi homines effecti ſunt in-
digni omnibus ijs, quæ in dicto inſtrumento haben-
tur. d. l. cum proponas. & d. l. ſi quis maior. Huic enim
42 motiuo multipliciter reſpondetur primo, † ꝙ ab hac
conuentione fuit receſſum, uel per contrariam con-
ceſſionẽ, uel per pactum contrarium inter ipſas par-
tes factum: quæ conceſſio, ſeu pactum legitimè ad ui

ctoriam hominũ probatur ex curſu tẽporis
pius dicto, infra quod nunquam renouatio
cta, nec petita fuit: quæ probatio dicitur fi
duci pręſumptione iuris, & de iure, quæ di
diſſima probatio ad tradita per Moder. in
de probatio. glo. in l. neque tutor. C. de p
quæ probationem ꝯriam non admittit. c
cum ibi not. de ſponſal. Secundo reſpon
tractus, & conuenta inter dictos homines
nitatẽ Imolæ quoad renouationẽ, & alia
ſupra, nunquã recepta, nec moribus ute
bata fuere, igitur ſuper contentis in dicto
nullũ poteſt fieri fundamentũ per ſupra
43 reſpondeo, † ꝙ ſuper renouatione facie
dictũ, ꝙ renouatio deberet fieri, ſeu peti
in 29. annos, quo caſu ſi ſic dictũ eſſet, fo
ſet, homines adhuc eſſe obligatos, & fo
priuatos, ut dicitur de ꝯctu precariæ. in c.
precar. & ibi glo. & ſcrib. ubi ego etiam la
deri poteſt. Sed ſimpliciter dicti homines p
tenere p̃dictã terram Maſſę pro communi
ſe, eorumq; filiis, & hæredibus, & ſucceſſo
annos ad renouãdũ, & in fine dicti termini
ri renouatio pro communi Imolæ, neq; di
fine cuiuſlibet termini, ergo hoc debuit, d
telligi ſolum de primo termino 29. annor
cti homines renouationẽ petere tenerentur
prima uice, non aũt de ſingulis terminis 29.
qm̃ uerba ſimpliciter prolata ſemper pro
tum intelligi debent, qñ agitur de onere. l.
hoc ſermone. ibique habetur ff. de verb. ſig
c. 2. extra de fide inſtrumen. ſed de prima
ne ꝙ facta, & obſeruata fuerit, probatur,
cto cucurrit tempus, de quo ſæpius dict
alia fuit facta renouatio, igitur &c. ¶ Non
do loco, ꝙ & ſi in contractu emphyteotic
ter non ſit neceſſaria renouatio, nec dica
ra, nec de ſubſtantia illius cõtractus, neq;
homagij, neque manſatæ, ſed ſolum contra
cariæ, ut in c. 1. & ibi glo. & alij, extra de prec
qñ de illa facienda conuentum eſſet, tunc
dicitur effecta de natura contractus, ut ſup
fuit in princ. poſt Hoſtien. & alios in d. c. 1.
& ideò cum de illa in caſu noſtro fuerit ex
uentum, ea dicetur neceſſaria. Quia reſp
44 † licet in cõtractu precariæ, qui fit de quin
quinquennium ad renouandũ &c. legatur
tum ſit, ꝙ fiat renouatio, aliàs à iure ſuo qu
in d. c. 1. tamen in caſu, quo in contractu em
co, uel alio ſimili de renouatione conuentũ
facta, uel petita nõ fuerit, propter hoc quis à
non cadit, nã de hoc nullibi legitur, & ideò n
hoc dicere debemus. argumento l. ſi quis ſ
non dixit prætor. ff. de acquiren. hæred. c. ad
tiam. cum glo. extra de decim. l. unica. §. fin
45 deficientis. C. de cadu. tollend. Item † pœna
nis nũquã dicitur impoſita, niſi in caſibus,
hoc fuerit à iure expreſſum. gl. communiter
in c. fin. de iure patron. Sed in caſu renoua
petitæ hoc non reperitur expreſſum, niſi in c
precariæ, ergo &c. Pręterea poſſent prædicta
re regulariter, quando nullius temporis c
46 ſet in contrarium allegari, ſed † vbicunque p
tempus, de cuius initio non exiſtat memoria
tio nõ fuiſſet petita etiam in caſu, quo aliàs fu
illa conuentũ, tunc teneo, & uerisſimũ eſſe c
ꝙ quis ad petendam renouationem, & ad ali
ea ſoluendum, & ad petendum licentiam a
di, & pro ea aliquid ſoluendum non tenea
obligatus ſit per iam allegata, quæ non rep

ad fauorem hominum Maſſæ de iure concludēdum
eſſe ſum arbitratus. Laus Deo.

SVMMAE.

Emphyteoſis, & precaria patri paſſu ambulant, & in omnibus ac per omnia æquiparantur.

In contractu precariæ ſi conductor tempore conuento renouationē non petat, uolente eccleſia abſque ſpe renunciationis à iure ſuo cadit.

3 *Idem in contractu emphyteotico eccleſiæ.*

Nec refert, in utroque contractu, an conceſſio facta fuerit ad uitam, uel ad certum tempus renouādum, uel in perpetuum cum pacto renouatio, nu. 6.

4 *Renouatio, ſtante loci conſuetudine, ſeu conuentione de renouando in contractu emphyteotico eſt neceſſaria.*

5 *Et de hac conſuetudine cui ſit ſtandum.*

7 *Renouatio in contractu tàm emphyteotico, quàm precariæ non dicitur tacitè, & ex perſeuerantia, finito tempore, facta, ſed ſcripturam pro ſolennitate requirit.*

8 *Et illi non dicitur ſatisfactum, nec caducitas ex ea proueniens uidetur remiſſa, ſi prælatus eccleſiæ penſiones poſtea ſimpliciter reciperet, & de illarum ſolutione per ſcripturam appareret.*

Canonem recipiendo quis prælatus, & quando in iure caducitatis eccleſiæ quæſito præiudicet.

10 *Quid in ſimplici negotiorum geſtore, & procuratore etiam habente mandatum exigendi, & recipiendi ſimpliciter canonem à cōductoribus, & emphyteotis.*

11 *Procurator non habens ſpeciale mandatum, uel cum libera ius domini remittere non poteſt.*

12 *Caducitatis ius quando ex patientia, & tollerantia domini cenſeatur remiſſum, & quando non.*

13 *Caducitatem dominus remiſiße non dicitur, quando illius ſcientiā non habuit.*

14 *Caducitatem ob non petitam renouationem, & alia in inſtrumento conceſſionis contenta fuiße commiſſam, an epiſcopus, & prælatus ex eo ſciuiſſe præſumatur, quòd ab initio inuentarium de omnibus rebus eccleſiæ facere debuerit.*

15 *Renouationis petendæ tempore elapſo, emphyteota illam non petens, dicitur iure ſuo ipſo iure priuatus.*

16 *Renouatione infra tempus conuentum non petita, quando conceſſio eſt facta non in perpetuum, ſed ad tempus, ut ad nouenniū ad renouandum, ſi dominus declarauerit emphyteotam à iure ſuo cecidiſſe, ea amplius peti, & concedi non poteſt.*

17 *Per renouationem quando dicatur fieri noua conceſſio, & nouus contractus.*

Et quando ſecus, & num. 19.

18 *Inſtrumentum, & contractus inter ſe differunt tāquam continēs, & contentum.*

20 *Determinari pariformiter non debent ea, quę à diuerſis diſpoſitionibus recipiuntur.*

21 *Renouari quid dici poſſit, & ad quid hoc uerbum referri queat.*

22 *Locatio facta uſque ad tertiam generationem ad terminum nouē annorum renouandorum, an dicatur una, quouſque durat tertia generatio, an uero plures de noueunio in nouennium, & quid illa uerba uſque ad tertiam generationem importent, & quomodo intelligantur.*

EPITOME.

EMPHYTEOTAM ob renouationem tempore cōuento nō petitam, eccleſia, & domino declarante, abſq; ſpe recuperationis à iure ſuo cecidiſſe, & tot fuiſſe cōceſſiones, & locationes nouas, quot fuerant temporalocationum, & renouationum, ac renouationes faciendæ, non autem vnicam durare locationē, & conceſſionem, non obſtantibus renouationibus, hic demonſtratur.

CONSILIVM CXVI.

IN cauſa caducitatis, quæ inter Epiſcopatū Bononię ex una, & illos de Bologninis ex alia vertitur, licet ante, quam de illa notitiam habuerim, quam plures clariſſimi iuriſconſulti, & p̄cipuè eximius Alciatus ſup diuerſis ar-
ticulis, & maximè an ob non petitam renouationem
ꝯductor à iure ſuo ceciderit, doctiſſimè cōſuluerint
adeò ꝙ nullus dicendi locus mihi amplius ſupereſſe
uideatur, tamē ut amicorū, quorum honeſtæ petitio
ni par eſt ob tempore, deſiderio ſatisfaciam, ſuper ul
timo quęſito proximè relato aliqua pauca allegabo.
Et ꝙ eo non petitā infra tēpus cōuentum renouatio-
nem emphyteota à iure ſuo cecidiſſe dicatur, ſtante
declaratione, & uoluntate eccleſiæ, quæ ob hanc cau
ſam declarauit illum iure ſuo fuiſſe priuatum, prout
1 in actis continetur, oſtendo, nam in primis † certum
eſt in iure, ꝙ emphyteoſis, & precaria pari paſſu am-
bulant, & quod in uno reperitur, in alio dicitur, & iō
gl. in c. precariæ. 10. q. 2. inquit, ꝙ affines ſunt, & Bart.
in l. ſi finita. §. ſi de uectigalibus. ff. de damno infec. di
cit illas dici ſimiles in omnibus, & per omnia, & Præ
poſi. Medio. l. in prælud. feudo. circa finem aſſerit in
nihilo differre, ac in oībus, & per omnia æquiparari.
2 Alex. in conſi. 165. col. 2. lib. 2. Sed † in contractu pre-
carię ſi conductor omiſerit tempore conuento reno
uationem petere, uolente eccleſia abſq; ſpe recupera
tionis à iure ſuo cadit, ut uolunt doct. oēs poſt gl. fin.
in c. 1. extra de precar. ut per Hoſt. Ioan. de Imo. Abb.
3 & And. Barb. ibi, ergo † idem in contractu emphyteo
tico eccleſiæ eſt dicendum, ꝙ uolente, & declarante
eccleſia, prout in caſu occurrēti uoluit, & declarauit,
emphyteota à iure ſuo cecidiſſe dicatur, & quāuis de
de iure in contractu emphyteotico renouationi nō
ſit locus, quia hoc iure cautum non reperitur, tamen
4 † ſtante loci conſuetudine, ſeu conuentione de reno
uando, renouatio eſt neceſſaria, ſicut in contractu p̄-
cariæ, in quo renouatio ortum habuit à conſuetudi-
ne d. c. 1. de p̄car. & ibi Ant. Imo. Abb. & antiqui om-
nes, & probantur hæc ex tex. cum gl. in §. neq; illud ī
auth. de non alien. aut permut. rebus, per Bal. in auth.
ſi quas ruinas. col. 2. C. de ſacroſ. eccl. & optimè ꝑ Im.
5 in d. c. 1. col. 1. Et † de hac conſuetudine, ꝙ renouatio
in contractu emphyteotico fieri debeat, ſtandum eſt
doctoribus ſic aſſerentibus ad tradita per Bar. in l. de
quibus. ff. de legibus, & no. in cap. fin. de conſuetu. &
6 † quoad hunc effectum non refert, an conceſſio facta
fuerit ad uitam, uel ad certum tēpus renouādū, uel in
perpetuū cū pacto renouationis, qm̄ in precaria idē
contingit, quæ ad longum certum tēpus, uel ad uitā,
uel in perpetuum ad renouandū de quinquennio in
quinquennium fieri pōt, & tamen quomodocūque
facta fuerit, ſi renouatio tempore conuento, uel con
ſueto non fuit petita, cōducēs ipſo iure, uolēte eccle
ſia, hoc eſt ī illius p̄lato, cadit à iure ſuo, ut paſſim do
cto. in d. c. 1. & in locis de hac materia loquētibus at-
teſtātur: ergo idē in cōtractu emphyteotico ꝑ p̄dicta
7 dicēdū eſt. Neq; † finito uno quinquennio pōt dici ta
citè, & ex pſeuerantia facta renouatio, qa illa ſcriptu-
ra ꝓ ſolēnitate requirit, ut in l. 1. C. de iure emphy. iū
cta. l. itē quæritur. §. qui impleto. ff. loca. ueluti in ter-
minis declarat Bal. in l. unica. col. antep. C. quādo nō
8 peten. par. ¶ Ex qbus infertur, † ꝙ ēt ſi p̄latus eccleſiæ
penſiones poſtea ſimpliciter reciperet, & de illorū ſo
lutione per ſcripturā appareret, pp hoc tamē nō dice
retur renouationi fiendę ſatisfactū, neq; ius caducita
tis ex non petita renouatione proueniens uideretur
remiſſum cum ſolemnitas ſcripturę ad renouationē
faciendam eſſet neceſſaria, ut ſupra ꝙ ſecus contin-
geret in caducitate ex non ſolutione canonis proue-
niēte, quę tacitè ex receptione futuri canonis poſtea
facta cenſeretur remiſſa, ut habetur per gloſam, & do
ctores cōmuniter. in c. potuit. extra de locato. ¶ Præ-
terea diligetner eſt animaduertendū, quis fuerit ille,
9 qui ſimpliciter futuras penſiones receperit, † quoniā
ad hoc, ut recipiendo potuerit eccleſię pręiudicare,
neceſſe